

دین، عرفان، ادبیات

www.ketab.ir

بتول علیراده ناملانی

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم

سرشناسه	علیزاده ماهانی، بتول، 1355 -
عنوان و نام پندآور	دین، عرفان، ادبیات/ مولف بتول علیزاده ماهانی
مشخصات نشر	قم: کتاب آشنا، 1391.
مشخصات ظاهری	208 ص
شابک	60000 ریال 978-964-2943-00-5
وضعیت فهرست نویسی	فنیها
یادداشت	واژه نامه
یادداشت	کتابنامه: ص [203] - 208: همچنین به صورت زیرنویس
موضوع	اسلام - مسائل متفرقه
موضوع	ادبیات - مجموعه ها
رده بندی کنگره	BP11/ع864.9 1391
رده بندی دیویی	297/02
شماره کتابشناسی ملی	3029596

کتاب آشنا

دین، عرفان، ادبیات

- ❖ مؤلف: بتول علیزاده ماهانی
- ❖ ناشر: انتشارات کتاب آشنا
- ❖ لیتوگرافی و چاپ: کمیل
- ❖ خروف چینی و صفحه آرایی: منیژه گلستانی
- ❖ تیراژ: ۱۰۰۰
- ❖ نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۱
- ❖ قیمت: ۸۵۰۰۰ ریال
- ❖ شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۴۳-۰۰-۵

قم/ متری عمار یاسر/ کوی ۲۸/ پلاک ۱۴/ تلفن: ۷۷۰۷۰۴۰۰

فهرست مطالب

۱۳	مقدمه
	باب اول - دین
۱۹	سخنان زیبا و آموزنده
۲۳	خلاصه مفاسد دروغ از آیات و اخبار گذشته
۲۶	اختیار
۲۷	صبر
۲۹	گریه‌ی شیعیان بر مصایب آل محمد علیهم‌السلام
۳۰	یا ابا عبدالله الحسین علیه‌السلام
۳۱	اخلاص
۳۵	یا شفیعه‌ی محشر
۴۲	مرد نامتناهی
۴۵	شب‌های بی ستاره

بر که ای از نور..... ۴۸

درد نامه..... ۵۱

باب دوم - عرفان

اصطلاح های عرفانی..... ۵۷

سخنان خواجه عبدالله انصاری..... ۶۳

سرنوشت..... ۶۳

شفاعت..... ۶۴

شقی و سعید..... ۶۵

آب عنایت..... ۶۶

از گمان برتر..... ۶۷

الست..... ۶۸

به سوز دل خواندن قرآن..... ۶۹

ذریای هلاک..... ۷۰

دو دلی..... ۷۲

طور سینا..... ۷۳

فعل بنده..... ۷۴

یاری حق..... ۷۵

یگانه ی یکتا..... ۷۶

ناظر و حاضر..... ۷۷

فی العشق..... ۷۸

احتیاج به ذکر و اختصاص به ذکر لا اله الا الله..... ۸۱

- ۸۴.....مکه
- ۸۷.....زیارت، جلوه‌ای از محبت
- ۸۹.....آداب حضور
- ۹۱.....آداب زیارت

باب سوم - ادبیات

- ۹۶.....نظم و نثر
- ۱۰۰.....از طعام سیر و از حکمت گرسنه باش
- ۱۰۱.....هر که بینم عشق دیدار توست
- ۱۰۲.....خوان کرم
- ۱۰۳.....ای توانا تا توانی با ضعیفان ما
- ۱۰۵.....شاهد مائمی حجاب می‌گذرد
- ۱۰۶.....حاصل عمر بیهوده ز کف خواهد داد
- ۱۰۷.....حسن ختام
- ۱۰۸.....مکتب عشق
- ۱۰۹.....عرفان در سیمای عشق
- ۱۱۱.....کوزه‌ی ادراک‌ها تنگ تر از تگناست
- ۱۱۴.....طوفان و آرامش
- ۱۱۶.....روح پهن‌آور
- ۱۱۷.....غزل ۱
- ۱۱۹.....شتون خانه
- ۱۲۰.....سنگ سخنگو

۱۲۱.....	اخلاص عمل
۱۲۴.....	وجه شباهت
۱۲۴.....	چهار هندو
۱۲۵.....	میانه روی
۱۲۶.....	بلال
۱۲۷.....	کشت شهوت
۱۲۸.....	خشم خدا
۱۲۸.....	حفظ حق
۱۲۹.....	اتحاد عاشق معشوق
۱۳۱.....	پادشاه و مرد شجاع
۱۳۲.....	کوی عشق
۱۳۳.....	پلی باید زد
۱۳۳.....	کار عاشقان
۱۳۴.....	ذکر جمیل
۱۳۶.....	خدا حافظ
۱۳۷.....	شیرین تر از آنی
۱۳۹.....	نثر فارسی و نگارش
۱۴۰.....	مقدمه‌ای بر شعر دوره‌ی مشروطیت
۱۷۲.....	نثر و اقسام آن
۱۷۳.....	اقسام نثر فارسی
۱۸۱.....	عنوان انشا و درست‌نویسی

۱۹۱		انگیزه‌های نگارش علمی
۱۹۱		موضوع گزینی نگارش علمی
۱۹۲		نظم بخشیدن به نوشته
۱۹۳		کتاب شناسی مقدماتی یا کتاب شناسی حین کار
۱۹۳		یادداشت برداری
۱۹۴		پانویس
۱۹۵		استناد
۱۹۵		نقطه گذاری
۱۹۵		جدا نویسی
۱۹۶		تصویر
۱۹۶		نخستین دست نوشته
۱۹۶		اجزاء نوشته تحقیقی
۱۹۷		مقاله
۱۹۷		مقاله دایرة المعارفی
۱۹۸		متن سخنرانی
۱۹۸		بررسی کتاب
۱۹۹		پیشنهادی پژوهش
۱۹۹		گزارش
۲۰۰		بنیان‌های دستور زبان فارسی
۲۰۰		فعل
۲۰۱		بن

- ۲۰۱.....شناسه
- ۲۰۱.....مصدر
- ۲۰۲.....انواع فعل از لحاظ ساختمان
- ۲۰۲.....انواع فعل از لحاظ نیاز به مفعول
- ۲۰۳.....فعل متعدی از لحاظ ارتباط با نهاد
- ۲۰۳.....ساخت فعل مجهول
- ۲۰۴.....انواع فعل غیر خاص
- ۲۰۵.....فعل وصفی
- ۲۰۵.....اصطلاح‌های ادبی
- ۲۰۵.....۱- ارتجال
- ۲۰۵.....۲- استقبال
- ۲۰۶.....۳- اطناب
- ۲۰۶.....۴- اقتباس
- ۲۰۶.....۵- انسجام
- ۲۰۶.....۶- ایجاز
- ۲۰۶.....۷- بلاغت
- ۲۰۶.....۸- بیت الغزل یا بیت القصیده
- ۲۰۶.....۹- تعقید
- ۲۰۷.....۱۰- تلمیح
- ۲۰۷.....۱۱- جزالت
- ۲۰۷.....۱۲- تان

۲۰۷	۱۳- حشو
۲۰۷	۱۴- رکاکت
۲۰۷	۱۵- سلاست
۲۰۸	۱۶- سهل و ممتنع
۲۰۸	۱۷- عذب
۲۰۸	۱۸- غث و سمین
۲۰۸	۱۹- فصاحت
۲۰۸	۲۰- متکلف
۲۰۸	۲۱- مساوات
۲۰۹	۲۲- مطبوع
۲۰۹	۲۳- مفرد
۲۰۹	۲۴- ملّمع
۲۱۰	فهرست منابع و مآخذ

مقدمه

به نام نامی حضرت دوست، که هر چه داریم همه از اوست. الهی، زبان را یارای گفتن و قلم را ترای نوشتن نیست، آن چه بگویند و این چه بنویسد؟ در خصوص دین و عرفان که شیوه‌ی جان آن، در حقیقت ایمان روییده و لطافت و ظرافت و طراوت آن در ادبیات به گونه‌هایی زیبا، همچون توصیف جنان، شاهکار خلقت انسان، دریای زخار غصمت، معنی کامل صبر و استقامت، شیرینشهی شجاعت، حامل بار امانت و ولایت، گل گلزار امامت، در اصل حقیقت معرفت و پیکره‌ی سعادت رخ نموده است.

سیری در دین و عرفان از دیانت و یاری طلبیدن، نصرت خواستن، عشق و رضایت، فداکاری و استقامت، نیاز به درگاه بی نیاز حضرت دوست با توجه به درگیری روح با این ظاهر پوست سخن می‌گوید و به ایجاز و

اختصار در این موضوعات، نظم و نثر و کلامی منتخب ارایه می‌کند. چون سخن وافی و کافی در مورد هر کدام از این کلمات به بیان و بنان در نیاید و از حد سب و نشستن در کنار جوی و گذر عمر و در اصل قالب گفت و گو بیرون است. چون اندیشه در حیرت و اضطراب است، به کدام گوشه از گوشه‌های پر معنا و مفهوم توجه کند و عرصه‌های ثمین و وزین عرفان و دین را به نمایش در آورد.

اگر در این مسیر پا گذاشتی و بر تحمل بار امانت همت گماشتی، قطعاً به اصل نبوت و امامت و شجره‌ی شجاعت و شهامت، همان مصابیح هدایت توسل یافته‌ای و به زبان دل سخن گفته‌ای و هزاران هزار آدمی را رهرو راه حقیقی آن‌ها ساخته‌ای.

مگر مردان خدا، جز با تأسی به آن مکتب، با سیل مصائب و صحنه‌های دل خراش و عرصه‌های جان‌گداز، مقابل نظام پرستان نایستادند و بدون تخلف و تغییر از معنی مقصود، به مطلوب نرسیدند.

احساسم این است که حتی نوشتن یک مقدمه، در دین و عرفان، از عهده‌ی یک گنهکار ناتوان خارج است، اما دوست دارم همچون حکایت پیرزن در صف خریداران یوسف باشم. چون دل تجلای نور خدا دارد و حقیقت قلب با صفای آدم‌ها. هر چند در گیر و دار دنیا و مصاحبت با انسان‌ها، این نور در ره نار گم گشته و قدم‌های ما بر مسیر ضلال.

اما باز هم، خوف و رجاء، پاکی طینت‌ها، نگاه به راه مردان خدا، دستان زحمت کش و پینه بسته و دل‌های خدایی والدین ما، همه و همه نقطه‌ی

نور را منور و دل شکسته را مصمم می‌سازد.

پس آرزومندم، در این مقدمه، آن گونه سخن گویم، تا همه باور کنند، با تمام وجود در ناله‌های سجود، فقط و فقط اوست موجود و دیگران نیستند در عین ادّعای وجود.

نگارنده با ابراز شرمندگی از کم‌مایگی خود بنابر محرکه‌ی مودّت قربی و دین زیبای انبیاء الله و عرفان اولیاء الله، سخنان زیبای برگزیده گان خدا، ادبیات دینی و عرفانی ایران بیدار ما، خواسته است مزجاتی از عرض ارادت را به پیشگاه به عظمت طالبان علم، دوست داران ادب و عاشقان عرفان هدیه نماید. لذا به نیام آوردن این کتاب دست یازیده است که چشم امید دارد، منظور نظر مراثر مقربین خدا، بالاخص امیرمومنان علی علیه السلام و سالار شهیدان (حسین بن علی علیه السلام) قرار بگیرد و در روزی که لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ است و مال و فرزندان نمی‌بخشد، این گونه زحمات و اثرات، اثربخش و مقبول واقع گردد.

در خاتمه از زحمات گران‌قدر جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای حمید خالقی که در هر زمان و مکانی با ذکر و فکری خداپسندانه یاریم نموده‌اند، نهایت تقدیر و تشکر را دارم. و از خداوند منان ملتمسانه مسئلت دارم، تمامی کسانی که خادم دین و عرفان اسلامی هستند، موید و منصور و شاد کام باشند.

و من الله التوفیق و علیه التوکلان

بتول عزیزاده ماهانی